

vil indrømme og er nødt til at indrømme, var hans Standpunkt den Gang, ligesom det ogsaa fra første Ærd af var Regeringens, saa at den ved sine Motiver til Lovforslaget, som det blev forelagt første Gang, hævdede, at det maatte indrømmes, at det var en stor Byrde at lægge over paa dem. Men hvorledes kunne de da forelægge et saadant Lovforslag, at der skulde gives Bonus? Jeg kan ikke andet end lægge det høje Ting dette paa Sinde, som forekommer mig fuldstændig at gøre det af med de Grunde, som det ærede Medlem fra Skolding anførte. Jeg indrømmer, at det ærede Medlem sagde, at der ikke var juridisk Ret, men at der skulde være moralsk Ret, bestrider jeg ogsaa, og jeg bestrider det paa Grund af, at det er blevet besluttet, at Skolefondene skulde overtage Forsikringen uden forhøjet Præmie til de svage Personer, altsaa til den ordinære Præmie. Derfor mener jeg ikke, at der er moralsk Ret til at komme og forlange Efterbetaling paa en saadan Forsikring. Der er ingen moralsk Ret efter mit Skøn. Men naar det ærede Medlem mindede om Landkommunallovens § 50, maa han have overhørt mine første Udtalelser. Jeg veed godt, at der findes Amtsråad, som ligne en Del af Udgifterne efter § 50, der ikke siger grumme meget; naar der skal lignedes efter den, saa bliver det dog ikke til noget videre ad denne Vej. Jeg skal minde det ærede Medlem om § 7 i Loven af 1856, der vil det ærede Medlem saa Oplysning om, hvorledes Skoleråadskasserne blive fyldte; men det vil han ikke finde i Landkommunallovens § 50. Her maa der være en Misforståelse fra det ærede Medlems Side. Det ærede Medlem veed jo, at der i de senere Aar her i Folketinget har været holdt Revue over samtlige Skoleråadskasser, som viste, hvorledes Byrden til Fondene var bleven større og større. Det ærede Medlem veed jo, at der staar i Loven, at man ikke maa gaa videre end 24 Stilling pr. Tønde Hartkorn; naar det gaar ud over det, skal man gaa til Lovgivningsmagten. Saaledes have vi her faaet Bevis for, at Skolefondenes Kasser staa saa sjælden daarlig, og naar det er Tilfældet, hvad Grund er der saa til, naar der hverken er juridisk eller moralsk Ret derfor, at blamte dem af for endnu flere Penge. Derfor har jeg ment, at vi kunde have naaet til en Lov paa det Grundlag, naar vi ikke havde ladet os sætte til Side af Ministerens Magtsprog og i denne Sag ladet os sætte Stolen for Døren. Jeg tror, at vi kunne have faaet en Lov paa det Grundlag, at Staten for Fremtiden overtog dette og forsikrede disse Skolelærere, og dernæst, at Bo-

nuspørgsmaalet faldt bort, da der hverken er juridisk eller moralsk Ret dertil. Naar vi skulle lade Bonus ydes af en Kasse, som er den daarligste, vi have, fordi den fortrinnsvis er en Hartkornskasse, med Undtagelse af, hvad Staten skylder til i Henhold til Loven af 1856 § 7, hvorefter den tilskylder Halvdelen af Pensionen til Skolelærerne, saa forekommer det mig, at dette Statsobjekt er saa forkasteligt, at der ikke er Grund til at lade de Byrder over paa Skolefondene, hvad man hverken har juridisk eller moralsk Ret til. Derfor vil jeg sammen med min Medforslagsstiller fastholde det Standpunkt, at vi forandre Lovforslaget i den Retning, at vi lade udgaa, at det skulde være disse Skolefondskasser, der skulde yde det Bidrag, som der skal udredes. Jeg takker mit ærede Sædemand til venstre (S. Sørensen), fordi han har rejst det af ham fremsatte Spørgsmaal. Jeg veed ikke, det er rejst i Finansudvalget, men det er et Spørgsmaal, som vi ogsaa maa have klaret, hvem der, naar en Mand flytter omkring i en 3-4 Skoleråadskasse, skal betale Bonus. Det maa slaas fast først eller sidst. Jeg vilde have ønsket, at Tinget havde været saa sandboagtigt, saa bondest, at det kunde være med til at vedtage en saa fornøftig Bestemmelse, at der ikke skulde gøres os ude paa Landet baade juridisk og moralsk Ret.

Berg: Jeg tror ikke, at det ærede Medlem, som taler saaledes, taler for dem ude paa Landet. (Modsigelse af Buss). Jeg forsitrer det ærede Medlem, at de ude paa Landet dele ikke det ærede Medlems Mening, at fordi der mulig skal udredes et Par Stilling mere pr. Tønde Hartkorn, skulde man ikke øve Billighed mod disse Folk, som der her er Tale om. Det er min fulde Overbevisning, at der taler det ærede Medlem ikke i Landboernes Mand. Det er muligt, at der kan gives Hartkornsbesiddere, som have samme Tankegang, men det er ikke den sædvanlige hos Landboerne; og Spørgsmaalet er ikke blot for Landboernes Vedkommende, men det er ogsaa for Købstadbeboernes Vedkommende; thi de skulle yde deres Bidrag fuldt ud sammen med Landboerne til dette Formaalets Opnaelse. Skolefondene ere slet ikke særlig Landboer. (Modsigelse af Buss). Det er en Landbo- og Købstadkasse i Forening, og vi kunne ikke tale alene om Landboere eller Bønder i denne Forbindelse. Det ærede Medlem var saa venlig at henvise mig til en anden Paragraf, som jeg skulde have glemt; men det er ikke Tilfældet. Det ærede Medlem har ikke erindret Indholdet af denne Paragraf. Denne Paragraf